

เอกสารประกอบการเรียน

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง

เล่มที่ ๑ สถานภาพของบุคคลในสังคม

โดย นายธรรมรัฐ ใจการุณ

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดทุ่งป่าจาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารประกอบการเรียน

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง

เล่มที่ ๑ สถานภาพของบุคคลในสังคม

โดย นายธรรมรัฐ ใจการุณ

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดทุ่งป่าจาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง “สถานภาพของบุคคลในสังคม” ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียน กลุ่มสาระเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับสถานภาพของบุคคลในสังคม ซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเอง เพื่อปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีและให้คนในสังคมอยู่ด้วยกันด้วยความสงบสุข ภายในเล่มมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน และใช้ภาพประกอบที่สวยงาม เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและเกิดความสนใจศึกษาเพิ่มเติม

เอกสารประกอบการเรียนเรื่องสถานภาพของบุคคลในสังคม มีเนื้อหาประกอบด้วย คำนำ สารบัญ คำแนะนำในการใช้เอกสาร จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบหลังเรียน บรรณานุกรม และภาคผนวก

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสาร นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ในการศึกษาหาความรู้ให้กับตนเอง และกลุ่มผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นายณรงค์ ช้างยัง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑ นายอาทร จันทร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทุ่งป่าจวน รวมทั้งคณะครูโรงเรียนวัดทุ่งป่าจวน ที่ให้คำแนะนำ สนับสนุนในการจัดทำเอกสารนี้ ด้วยดีตลอดมา ผู้เขียนจึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ธรรมรัฐ ใจการุณ

สารบัญ

เรื่อง

คำนำ

สารบัญ

คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน

สถานภาพของบุคคลในสังคม

สถานภาพ

ความสำคัญทางสถานภาพ

บทบาท

ความสำคัญของบทบาท

สิทธิ

กิจกรรมที่ ๑

เสรีภาพ

หน้าที่

กิจกรรมที่ ๒

แบบทดสอบหลังเรียน

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

หน้า

๑

๒

๔

๗

๘

๙

๑๐

๑๑

๑๒

๑๓

๑๔

๑๕

๑๖

๑๘

๒๑

๒๒

คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

๑. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน ๑๐ ข้อ ลงในกระดาษคำตอบ
๒. อ่านเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อจะได้ทราบหลังจากศึกษาเอกสารเรื่องนี้จบแล้ว นักเรียนจะมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องใดบ้าง
๓. ทำแบบฝึกหัดหลังจากศึกษาเนื้อหาในแต่ละตอนให้เสร็จเรียบร้อย
๔. เมื่อศึกษาเนื้อหา และทำแบบฝึก ครบทุกเนื้อหาแล้ว ให้ตรวจคำตอบจากเฉลยท้ายเล่ม
๕. ทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน ๑๐ ข้อ ลงในกระดาษคำตอบ
๖. ตรวจคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจากเฉลยท้ายเล่ม
๗. บันทึกคะแนนลงในแบบสรุปผลการเรียน เพื่อทราบผลการเรียนและการพัฒนา
๘. นักเรียนที่ดี ต้องมีความซื่อสัตย์ ไม่ควรดูเฉลยก่อนทำ

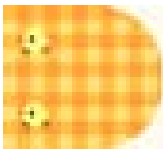

จุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

เมื่อนักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง “สถานภาพของบุคคลในสังคม”
จบแล้วนักเรียน จะมีความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้

๑. นักเรียนบอกความหมายและความสำคัญของ สถานภาพ บทบาท สิทธิ
เสรีภาพ และหน้าที่ได้
๒. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ
เสรีภาพ และหน้าที่ได้

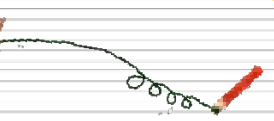
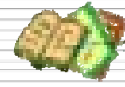

ทำแบบทดสอบก่อนเรียนกันก่อนนะคะ

แบบทดสอบก่อนเรียน

เอกสารประกอบการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม เวลา ๑๐ นาที จำนวน ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง

ข้อสอบฉบับนี้ เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ

ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดคือสถานภาพ

- ก. ทหาร
- ข. ตั้งใจเรียนหนังสือ
- ค. นับถือศาสนาใดก็ได้
- ง. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

๒. “บทบาท” หมายถึงข้อใด

- ก. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่เราต้องการ
- ข. ปฏิบัติหน้าที่ตามสถานภาพที่มีอยู่
- ค. ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของพ่อแม่
- ง. ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของเพื่อน

๓. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ก. ทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา
- ข. ทุกคนมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล
- ค. ทุกคนมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง
- ง. ทุกคนมีสิทธิตักเตือนผู้อื่น

๔. ข้อใดคือหลักเสรีภาพ

- ก. เด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองจากการใช้ความรุนแรง
- ข. การเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา
- ค. การประกอบอาชีพต่างๆ ที่ไม่ผิดกฎหมายของบุคคล
- ง. การใช้สิทธิเลือกตั้ง

๕. การกระทำของบุคคลตามสิทธิที่ตนมีอยู่โดยไม่รุกล้ำสิทธิของผู้อื่น

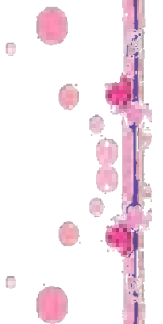
หมายถึงข้อใด

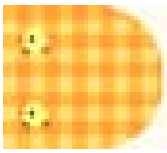
- ก. สิทธิ
- ข. เสรีภาพ
- ค. หน้าที่
- ง. บทบาท

๖. ใครปฏิบัติตามหน้าที่

- ก. กุ๊ก นับถือพระพุทธศาสนา
- ข. ไก่ เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาล
- ค. แนน ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- ง. นิด เข้าเรียนในชั้นอนุบาล

๗. ข้อใดคือสิทธิที่นักเรียนพึงได้รับ

- ก. ได้รับการรักษาพยาบาล
- ข. ได้แก่งเพื่อน
- ค. นำของของเพื่อนมาเป็นของตนเอง
- ง. ได้รับความรักจากเพื่อน

๘. ข้อใดเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่มีรายได้

- ก. เข้ารับราชการ
- ข. เสียภาษีให้รัฐบาล
- ค. ปลุกบ้านหลังใหญ่ ๆ
- ง. บริจาคเงินให้แก่ธนาคารเมือง

๙. ถ้าคนไทยทุกคนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ สังคมจะเป็นอย่างไร

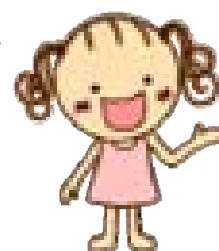
- ก. สังคมเจริญขึ้น
- ข. สังคมสงบสุข
- ค. สังคมเป็นระเบียบ
- ง. สังคมเดือดร้อน

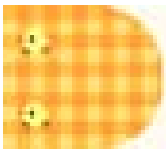
๑๐. บุคคลในข้อใดใช้สิทธิและเสรีภาพได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด

- ก. อ้อม ดักฟังโทรศัพท์ของคนอื่น
- ข. สัม ยืนร้องเพลงอยู่หน้าบ้านคนอื่น
- ค. จุน ไปทำการเกษตรในที่ดินของคนอื่น
- ง. อร ไปชุมนุมโดยปราศจากอาวุธ

ตรวจคำตอบ

ภาคผนวกเลยคะ

สถานภาพของบุคคลในสังคม

การที่เราอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเอง เพื่อปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีและให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข

ดังนั้น สังคมที่สงบสุขจะต้องประกอบด้วยสมาชิกที่ดี รู้จักและปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ภาพที่ ๑ ทุกคนมีสถานภาพ บทบาท หน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพ

ที่มา: ธรรมรัฐ ใจการุณ ถ่ายภาพ

สถานภาพ

สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งที่แต่ละบุคคลได้รับทางสังคม โดยสถานภาพจะเป็นตัวกำหนดสิทธิหน้าที่ของบุคคลนั้นไว้ว่าควรปฏิบัติต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้องอย่างไร เช่น พ่อ แม่ ครู นักเรียน นายจ้าง เป็นต้น สถานภาพของบุคคลแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. สถานภาพโดยกำเนิด เป็นสถานภาพที่ติดตัวบุคคลมา ตัวอย่างเช่น

- ๑) สถานภาพทางเพศ ได้แก่ เพศหญิง เพศชาย
- ๒) สถานภาพทางครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ลูก
- ๓) สถานภาพทางเชื้อชาติ เช่น เชื้อชาติไทย เชื้อชาติจีน
- ๔) สถานภาพทางถิ่นกำเนิด เช่น ชาวใต้ ชาวอีสาน

ภาพที่ ๒ พ่อ แม่ และลูกเป็นสถานภาพโดยกำเนิด
ที่มา: ธรรมรัฐ ใจกรุ่น ถ่ายภาพ

ภาพที่ ๓ นักบินเป็นสถานภาพทางอาชีพที่ได้มาภายหลัง
ที่มา: <http://invention53.blogspot.com>

๒. สถานภาพที่ได้มาภายหลัง เป็นสถานภาพที่บุคคลมีขึ้นภายหลัง ตัวอย่างเช่น

- ๑) สถานภาพทางการศึกษา เช่น จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
- ๒) สถานภาพทางครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ลูก
- ๓) สถานภาพทางเชื้อชาติ เช่น เชื้อชาติไทย เชื้อชาติจีน
- ๔) สถานภาพทางถิ่นกำเนิด เช่น ชาวใต้ ชาวอีสาน

ความสำคัญทางสถานภาพ สถานภาพเป็นสิ่งที่เฉพาะบุคคลที่จะทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากผู้อื่น นอกจากนี้สถานภาพจะเป็นสิ่งกำหนดว่า บุคคลนั้นมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม เช่น ครูเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียน ทหารเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ในการป้องกันประเทศ เป็นต้น

ภาพที่ ๔ ครูทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียน

ที่มา: <http://enn.co.th.jpg>

ภาพที่ ๕ ทหารทำหน้าที่ป้องกันประเทศ

ที่มา: <http://thaimilitary.wordpress.com/>

บทบาท

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามสถานภาพของบุคคล เช่น มีสถานภาพเป็นนักเรียน ก็จะต้องมีบทบาทเรียนหนังสือ ขยันหมั่นเพียร เชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ มีสถานภาพเป็นบิดามารดา ก็มีบทบาทคือ การอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นต้น

ภาพที่ ๖ ครูมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนนักเรียน
นักเรียนมีบทบาทและหน้าที่เรียนหนังสือและขยันหมั่นเพียร
ที่มา: <http://kudee2010.blogspot.com/>

ภาพที่ ๗ บิดา มารดามีบทบาทอบรมเลี้ยงดูบุตร
ที่มา: <http://ratchawee.blogspot.com>

ความสำคัญของบทบาท บทบาทเป็นสิ่งที่กำหนดความรับผิดชอบของบุคคลต่าง ๆ ในสังคม การปฏิบัติตามบทบาทจะช่วยให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น

บทบาทของบุคคลจะครอบคลุมหลายประการ เช่น บิดามารดา นอกจากจะเลี้ยงดูบุตรแล้ว ยังต้องสอนหนังสือและดูแลรักษาพยาบาลเมื่อบุตรเจ็บป่วย เป็นต้น

ภาพที่ ๘ แพทย์มีบทบาทในการรักษาผู้ป่วย

ที่มา: <http://ratchawee.blogspot.com>

ภาพที่ ๙ ผู้พิพากษามีบทบาทในการพิจารณาและตัดสินคดีความ

ที่มา: <http://samagatoi.blogspot.com>

สิทธิ

สิทธิ หมายถึง อำนาจอันชอบธรรม และอำนาจที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย เช่น สิทธิในได้รับความคุ้มครองจากกระบวนการยุติธรรม สิทธิในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในการรับบริการสาธารณสุข เป็นต้น

ภาพที่ ๑๐ นักเรียนได้รับสิทธิในการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่มา: ธรรมรัฐ ใจการุณ ถ่ายภาพ

ภาพที่ ๑๑ สิทธิในการประกอบอาชีพที่สุจริต
ที่มา: <http://www.manager.co.th>

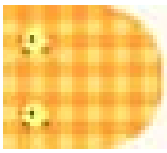
ความสำคัญของสิทธิ สิทธิจะทำให้บุคคลได้ทราบถึงสิ่งที่บุคคลสามารถแสดงออกหรือเรียกร้องได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่สับสนวุ่นวาย เนื่องจากสิทธิเป็นสิ่งที่มนุษย์ได้มาโดยกฎหมาย ดังนั้น บุคคลจึงสามารถใช้อำนาจที่กฎหมายรับรองนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองได้ การละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นถือว่าขัดต่อกฎหมาย

จบแล้วลองไปทำ

กิจกรรมกันก่อนนะคะ

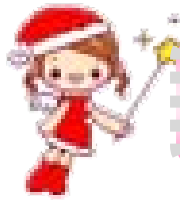
กิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑. ตำแหน่งที่แต่ละบุคคลได้รับทางสังคม โดยสถานภาพจะเป็นตัวกำหนดสิทธิหน้าที่ของบุคคลนั้นไว้ว่าควรปฏิบัติ ต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้องอย่างไร คือ.....
๒. พ่อ แม่ ลูก เป็นสถานภาพทาง.....
๓. บทบาทหมายถึงอะไร และมีความสำคัญอย่างไร.....
.....
.....
.....
๔. นักเรียนทุกคนมี.....ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. อำนาจอันชอบธรรม และอำนาจที่จะกระทำการใดๆ ได้อย่าง อิสระโดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย คือ.....
และมีความสำคัญคือ.....
.....

เสรีภาพ

เสรีภาพ หมายถึง ความมีอิสระที่จะทำอะไรๆ ตามสิทธิที่มีอยู่โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น หรือขัดต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการเดินทาง และเลือกถิ่นที่อยู่ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร เสรีภาพในการชุมนุมกันโดยสงบ เสรีภาพในการทำมาหากิน ตามความรู้ความสามารถ และความถนัดของแต่ละบุคคล เป็นต้น

ภาพที่ ๑๒ ประชาชนชาวไทยมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา

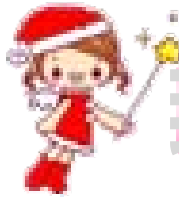
ที่มา: <http://www.vcharkarn.com>

ภาพที่ ๑๓ ทุกคนมีเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบ

ที่มา: <http://www.hilight.kapook.jpg>

ความสำคัญของเสรีภาพ ประชาชนสามารถทำในสิ่งต่าง ๆ ตามเสรีภาพที่ตนได้รับภายในขอบเขตของกฎหมายหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลจะไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นไม่ได้

หน้าที่

หน้าที่ หมายถึง สิ่งที่บุคคลต้องปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติ เช่นการรักษาชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน ผู้มีอายุ ๑๘ ปี ขึ้นไป มีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของผู้มีรายได้ทุกคน เป็นต้น

ภาพที่ ๑๔ ผู้มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
ที่มา: <http://www.secondary22.obec.go.th>

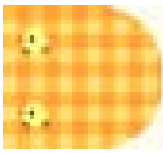

ภาพที่ ๑๕ ตำรวจมีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
ที่มา: <http://9idea.tarad.com>

ความสำคัญของหน้าที่ การกระทำตามหน้าที่ของบุคคล จะทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ตำรวจมีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ดังนั้น ถ้าตำรวจทำตามหน้าที่ของตน ไม่กระทำผิดหรือไปเป็นเครื่องมือของผู้มีอิทธิพล นอกจากจะทำให้อาชญากรรมลดน้อยลงแล้ว ยังช่วยให้สังคมเกิดความสงบสุข

จบแล้วไปทำกิจกรรม
กันต่อเลยนะคะ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนยกตัวอย่างเสรีภาพและหน้าที่ ที่นักเรียนสามารถทำ
และปฏิบัติในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยมาอย่างละ ๕ ตัวอย่าง

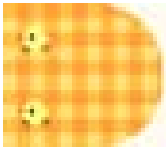
เสรีภาพที่ฉันทำได้ มีดังนี้

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

หน้าที่ที่ฉันปฏิบัติได้ มีดังนี้

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

ศึกษาเนื้อหาเรียบร้อยแล้ว ไปทำ
แบบทดสอบหลังเรียนกันเถอะนะคะ

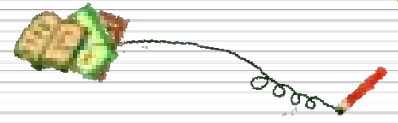
แบบทดสอบหลังเรียน

เอกสารประกอบการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม เวลา ๑๐ นาที จำนวน ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง

ข้อสอบฉบับนี้ เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ

ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

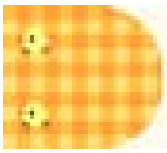

๑. ข้อใดคือสิทธิที่นักเรียนพึงได้รับ

- ก. ได้รับการรักษาพยาบาล
- ข. ได้แก๊งเพื่อน
- ค. นำของของเพื่อนมาเป็นของตนเอง
- ง. ได้รับความรักจากเพื่อน

๒. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ก. ทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา
- ข. ทุกคนมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล
- ค. ทุกคนมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง
- ง. ทุกคนมีสิทธิดักเตือนผู้อื่น

๓. บุคคลในข้อใดใช้สิทธิและเสรีภาพได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด

- ก. อ้อม ดักฟังโทรศัพท์ของคนอื่น
- ข. สัม ยืมร้องเพลงอยู่หน้าบ้านคนอื่น
- ค. จูน ไปทำการเกษตรในที่ดินของคนอื่น
- ง. อร ไปชุมนุมโดยปราศจากอาวุธ

๔. ข้อใดเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่มีรายได้

- ก. เข้ารับราชการ
- ข. เสียภาษีให้รัฐบาล
- ค. ปลุกบ้านหลังใหญ่ ๆ
- ง. บริจาคเงินให้แก่ธนาคารเมือง

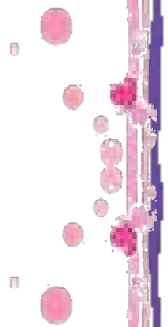
๕. ถ้าคนไทยทุกคนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ สังคมจะเป็นอย่างไร

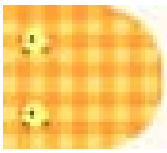
- ก. สังคมเจริญขึ้น
- ข. สังคมสงบสุข
- ค. สังคมเป็นระเบียบ
- ง. สังคมเดือดร้อน

๖. ข้อใดคือสถานภาพ

- ก. ทหาร
- ข. ตั้งใจเรียนหนังสือ
- ค. นับถือศาสนาใดก็ได้
- ง. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

๗. “บทบาท” หมายถึงข้อใด

- ก. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่เราต้องการ
- ข. ปฏิบัติหน้าที่ตามสถานภาพที่มีอยู่
- ค. ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของพ่อแม่
- ง. ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของเพื่อน

๘. การกระทำของบุคคลตามสิทธิที่ตนมีอยู่โดยไม่รุกล้ำสิทธิของผู้อื่น
หมายถึงข้อใด

- ก. สิทธิ
- ข. เสรีภาพ
- ค. หน้าที่
- ง. บทบาท

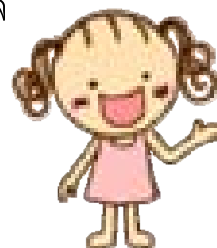
๙. ข้อใดคือหลักเสรีภาพ

- ก. เด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองจากการใช้ความรุนแรง
- ข. การเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา
- ค. การประกอบอาชีพต่างๆ ที่ไม่ผิดกฎหมายของบุคคล
- ง. การใช้สิทธิเลือกตั้ง

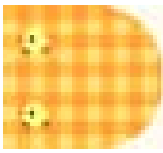
๑๐. ใครปฏิบัติตามหน้าที่

- ก. กู้ก นับถือพระพุทธศาสนา
- ข. ไก่ เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาล
- ค. แนน ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- ง. นิด เข้าเรียนในชั้นอนุบาล

ตรวจคำตอบ
ภาคผนวกเลยคะ

บรรณานุกรม

เยาวลักษณ์ อักษรและคณะ. (๒๕๕๑). **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.๕.**

พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (๒๕๕๑). **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.๕.**

กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ. (๒๕๕๑). **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.๕.** กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช จำกัด.

สุพรรณี่ ชะโลธร. (๒๕๕๒). **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.๕**

กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (๒๕๕๑). **แม่บทมาตรฐาน สังคมศึกษา**

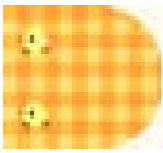
ศาสนาและวัฒนธรรม ป.๕. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์
อจท. จำกัด.

อำนวย พุทธิมี. (๒๕๕๒). **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.๕**

กรุงเทพฯ : แม็ค.

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

๑. ก

๒. ข

๓. ง

๔. ค

๕. ข

๖. ค

๗. ก

๘. ข

๙. ง

๑๐. ง

คนเก่งทำได้ก็คะแนนเอ๋ย

๑

ตัวอย่างการตอบกิจกรรมที่ ๑

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑. ตำแหน่งที่แต่ละบุคคลได้รับทางสังคม โดยสถานภาพจะเป็นตัวกำหนด สิทธิหน้าที่ของบุคคลนั้นไว้ว่าควรปฏิบัติ ต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้องอย่างไร คือ

สถานภาพ

๒. พ่อ แม่ ลูก เป็นสถานภาพทาง **ครอบครัว**

๓. บทบาทหมายถึงอะไร และมีความสำคัญอย่างไร

การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามสถานภาพของบุคคล ที่มีอยู่ เช่นมีสถานภาพ เป็นแพทย์ก็มีบทบาทในการรักษาผู้ป่วย

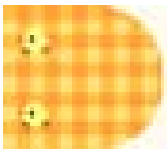
บทบาทมีความสำคัญคือเป็นสิ่งที่กำหนดความรับผิดชอบ ของบุคคลต่าง ๆ ในสังคม การปฏิบัติตามบทบาทจะช่วยให้สังคม เกิดความเป็นระเบียบ มากยิ่งขึ้น

๔. นักเรียนทุกคนมี **สิทธิ** ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๕. อำนาจอันชอบธรรม และอำนาจที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่าง อิสระโดยได้รับการ รับรองจากกฎหมาย คือ **สิทธิ**

และมีความสำคัญคือ **ทำให้บุคคลได้ทราบถึงสิ่งที่บุคคลสามารถ แสดงออก หรือเรียกร้องได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเป็นระเบียบ เรียบร้อย ไม่สับสน วุ่นวาย เนื่องจากสิทธิเป็นสิ่งที่มนุษย์ได้มาโดยกฎหมาย ดังนั้น บุคคลจึงสามารถใช้อำนาจที่กฎหมายรับรองนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ แก่ตนเองได้ การละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นถือว่าขัดต่อกฎหมาย**

ตัวอย่างการตอบกิจกรรมที่ ๒

ให้นักเรียนยกตัวอย่างเสรีภาพและหน้าที่ ที่นักเรียนสามารถทำ และปฏิบัติในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยมาอย่างละ ๕ ตัวอย่าง

เสรีภาพที่ฉันทำได้ มีดังนี้

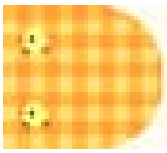
๑. เสรีภาพในการนับถือศาสนา
๒. เสรีภาพในการเดินทาง
๓. เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
๔. เสรีภาพในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่ไม่ผิดกฎหมาย
๕. เสรีภาพในการสื่อสาร

หน้าที่ที่ฉันปฏิบัติได้ มีดังนี้

๑. หน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
๒. หน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของชุมชน
๓. หน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๔. สืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ ถ้านักเรียนตอบได้ถูกต้องนอกเหนือจากนี้ได้ ๑ คะแนน

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

๑. ก

๒. ง

๓. ง

๔. ข

๕. ง

๖. ก

๗. ข

๘. ข

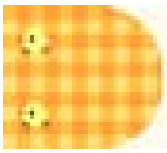
๙. ค

๑๐. ค

ทำถูกมากกว่าก่อนเรียนใช่ไหมคะ

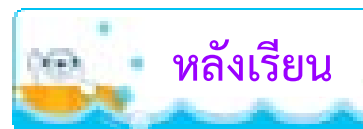

กระดาษคำตอบ เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

ชื่อ .....นามสกุล..... เลขที่ .....
ชั้นประถมศึกษาปีที่ .....

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				

ประเมินผล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	พัฒนา
คะแนนเต็ม	๑๐	๑๐	
คะแนนได้			